

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΤΑΞΗ: Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ: 135 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΟΚΤΩ (8) ΣΕΛΙΔΕΣ
ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Να απαντήσετε **ΟΛΑ** τα ερωτήματα.
2. Να γράψετε μόνο με μπλε στυλό.
3. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού και διορθωτικής ταινίας.
4. Να προσεχθεί ιδιαίτερα η εμφάνιση και η ορθογραφία.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 70)

Το χάσμα γενεών... μετρίεται και με λέξεις

Τι να πάρει πρέφα μωρέ το ζαρζαβατικό!¹ Εμείς, πάντως, την κάναμε με ελαφρά πηδηματάκια. Τουτέστιν: «Τι να καταλάβει η βραδύνους!² Εμείς, πάντως, φύγαμε προσεκτικά, χωρίς να μας δουν». Μετάφραση δεν χρειάζονται μόνο τα κείμενα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας αλλά και οι συνθηματικές φράσεις, τα ιδιώματα των νέων, τα οποία για τους πολλούς (και μεγαλύτερους) μοιάζουν με terra incognita.³ Πρόκειται για τη σύγχρονη γλώσσα των νέων, ένα είδος αργκό, «κοινωνιολέκτου», όπως την ονομάζουν οι Έλληνες γλωσσολόγοι, η οποία τείνει να υιοθετηθεί και από άλλες ηλικιακές ομάδες.

Δεν είναι λίγοι οι επικριτές των νεανικών «πειραματικών νεολογισμών»,⁴ φιλόλογοι αλλά και οι ίδιοι οι γονείς, οι οποίοι υποστηρίζουν ότι αποδυναμώνεται η ελληνική γλώσσα. «Μπορεί η γλώσσα να είναι ζωντανός οργανισμός και να αφομοιώνει τους νεωτερισμούς και τις όποιες επιδράσεις, να προσαρμόζεται στις εξελίξεις, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι είναι και το ιδανικό. Είναι σαν να προσαρμόζεται ο άνθρωπος, ένας ζωντανός οργανισμός στα μεταλλαγμένα τρόφιμα. Αυτό έχει κόστος. Το ίδιο συμβαίνει και στη γλώσσα», υποστηρίζει στην «Κ» ο φιλόλογος κ. Σάκης Ανδρουλάκης

¹ Λαχανικό και χορτάρι κάθε είδους

² Ανόητος/η, αργόστροφος/η

³ Άγνωστη γη

⁴ Νέα λέξη που εισάγεται στο λεξιλόγιο μιας γλώσσας

και εξηγεί ότι «η **εκτεταμένη** χρήση της αργκό έχει αντίκτυπο στον πολιτισμό, διότι όταν η γλώσσα γίνεται πιο φτωχή, τότε και η σκέψη γίνεται πιο φτωχή, αφού η σκέψη αντικατοπτρίζεται στη γλώσσα και αντιστρόφως. Έτσι, το **επιφανειακό** λεξιλόγιο ισοδυναμεί με επιφανειακή σκέψη. Επομένως, είναι χρέος του εκπαιδευτικού να μεταδώσει στους μαθητές του τη δύναμη της ποιότητας του λόγου και να μην υποτιμήσει το πρόβλημα της αργκό».

Ωστόσο, αρκετοί γλωσσολόγοι υποστηρίζουν το αντίθετο, ότι δηλαδή η γλώσσα εμπλουτίζεται και ζωντανεύει και άρα δεν κινδυνεύει να **αλλοιωθεί**. «Δεν παθαίνει τίποτα η ελληνική γλώσσα από τις παρεμβάσεις που επιχειρούν οι νέοι και αυτή είναι μία θέση διατυπωμένη από την πλειονότητα των ειδικών επιστημόνων», λέει στην «Κ» η κ. Μαρία Θεοδωροπούλου,⁵ λέκτορας στο ΑΠΘ: «Οι περισσότεροι γλωσσολόγοι όταν αναφέρονται στη γλώσσα των νέων μιλούν για μια γλώσσα δημιουργική, που μπορεί να υιοθετείται και από μεγαλύτερες ηλικίες ως ένδειξη νεανικότητας. Οι νέοι είναι ζωντανοί σε όλα τους, νιώθουν την ανάγκη να διαφοροποιηθούν, οπότε η «κοινωνιόλεκτός τους» είναι δείκτης ταυτότητας και συνοχής της παρέας. Είναι άλλο η κοινή νέα ελληνική που χρησιμοποιούμε και άλλο η γλώσσα που χρησιμοποιούμε στην παρέα. Φυσικά, οι νέοι έχουν την ευελιξία να μη χρησιμοποιούν αργκό σε επίσημες περιστάσεις». Άλλωστε, τα ιδιώματα των νέων για τους πολλούς (και ιδιαίτερα τους μεγαλύτερους) μοιάζουν με terra incognita.

Απόσπασμα-Διασκευή
Έλενα Καρανάση

Ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://www.kathimerini.gr/286576/article/epikairothta/ellada/to-xasma-genewn-metrietai-kai-me-le3eis>

Ημερομηνία ανάρτησης: 19/05/2007

Ημερομηνία λήψης αρχείου: 06/09/2019

A.I. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ (ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

A.I.1. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι **ορθό ή λάθος**, γράφοντας στο τετράδιο απαντήσεων τη λέξη «**ορθό**» ή «**λάθος**».

- i. Το βασικό θέμα του πιο πάνω κειμένου είναι η νεανική παραβατικότητα.
- ii. «Τι να καταλάβει η βραδύνους!» Η χρήση θαυμαστικού στη συγκεκριμένη φράση δηλώνει προσταγή. [Πρώτη (1^η) παράγραφος]
- iii. Η αρθρογράφος χρησιμοποιεί τα λόγια της κ. Μαρίας Θεοδωροπούλου: «Οι περισσότεροι γλωσσολόγοι...“κοινωνιόλεκτός τους”», κάνοντας επίκληση στη λογική, για να πείσει το αναγνωστικό κοινό για τα επιχειρήματά της. [Τρίτη (3^η) παράγραφος]

⁵ Λέκτορας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και επιστημονική συνεργάτιδα του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, στο τμήμα Γλωσσολογίας.

iv. Η αρθρογράφος δεν παρουσιάζει την προσωπική της θέση στο πιο πάνω κείμενο.

(μονάδες 4)

A.I.2. Να γράψετε περίληψη του κειμένου, έκτασης 120-140 λέξεων. Το κείμενό σας πρόκειται να δημοσιευτεί στη στήλη της εφημερίδας του σχολείου σας με θέμα: «Ο κόσμος των νέων».

(μονάδες 8)

A.I.3. Το πιο πάνω κείμενο τιτλοφορείται «Το χάσμα γενεών... μετρίεται και με λέξεις». Πιστεύετε ότι ο συγκεκριμένος τίτλος συνάδει/ταιριάζει με το περιεχόμενο; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με δύο (2) επιχειρήματα.

(μονάδες 4)

A.I.4. Η πρόταση: «Εμείς, πάντως, την κάναμε με ελαφρά πηδηματάκια»(πρώτη παράγραφος,1^η), χρησιμοποιείται στο κείμενο με κυριολεκτική/δηλωτική ή μεταφορική/ συνυποδηλωτική σημασία; Αφού απαντήσετε στο ερώτημα, να εξηγήσετε ποιον σκοπό της συγγραφέως εξυπηρετεί η φράση αυτή.

(μονάδες 3)

A.I.5. Να εντοπίσετε και να γράψετε τη θεματική πρόταση και την κατακλείδα της δεύτερης (2^{ης}) παραγράφου.

(μονάδες 3)

A.I.6. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω προτάσεις, αντικαθιστώντας καθεμία από τις υπογραμμισμένες λέξεις με **μία (1) συνώνυμή** της, χωρίς να αλλάξετε το νόημα της πρότασης και τον γραμματικό της τύπο:

α. ...η εκτεταμένη χρήση της αργκό έχει αντίκτυπο στον πολιτισμό...

β. ... άρα δεν κινδυνεύει να αλλοιωθεί.

(μονάδες 4)

A.I.7. Να αναλύσετε τη λέξη «**επιφανειακό**» στα δύο συνθετικά της μέρη και να σχηματίσετε **μία (1) νέα**, απλή ή σύνθετη λέξη, από το **β' συνθετικό** της.

(μονάδες 4)

A.II. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ (ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

Ως μέλος της συντακτικής ομάδας της εφημερίδας του σχολείου σου, καλείσαι να γράψεις ένα άρθρο με τίτλο: «Η γλώσσα των σημερινών νέων της Κύπρου».

Αφού αναφερθείς στην αξία της γλώσσας ως εργαλείο επικοινωνίας αλλά και ως στοιχείο πνευματικής καλλιέργειας, ακολούθως, να εξηγήσεις τρεις

(3) λόγους για τους οποίους οι νέοι χρησιμοποιούν την ιδιόλεκτο (γλώσσα των νέων) σήμερα.

(Έκταση: 250-300 λέξεις)

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

I. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Εμμανουήλ Ροϊδης, «Μονόλογος ευαισθήτου» (απόσπασμα)

[...] Μεγάλη πρέπει να είναι η αναισθησία και εκείνων όπου δανείζουν εις τους φίλους των χρήματα, χωρίς να συλλογισθούν ότι ενδέχεται να μη δυνηθεί να τα αποδώσει εις την προθεσίαν, να τους εντρέπεται και να τους αποφεύγει. Τούτο ημπορεί να φανεί μικρόν κακόν εις όσους δεν έχουν καρδίαν, αλλ' η ιδική μου θα ερραγίζετο, αν παλαιός μου φίλος, μ' απαντούσεν εις τον δρόμον και εκαμώνετο πως δεν με είδεν. Αυτός είναι ο λόγος που μ' έκαμε να πάρω την απόφασιν να μη δανείσω ποτέ εις φίλον μου εκατόν δραχμάς, έστω και αν πρόκειται να σωθεί με αυτάς η τιμή και η ζωή του. Παρά να τον ίδω αχάριστον, καλύτερα να τον κλάψω αποθαμένον, αφού μάλιστα θα μ' εμπόδιζεν η ευαισθησία μου να υπάγω εις την κηδεία του.(...)

Άλλη σκληρότης και κουταμάρα είναι εκείνων όπου δίδουν ελεημοσύνην εις τους πτωχούς, χωρίς να συλλογισθούν ότι αν μεν είναι ο ελεούμενος ικανός να εργασθεί ενθαρρύνουν την οκνηρίαν του, αν δε τύχει χωλός, στραβός, κουλοχέρης ή λωβιασμένος, το ψωμί που του δίδουν προμακραίνει ζωήν αθλίαν και βασανισμένην. Τούτο δεν το λέγω εγώ, το λέγουν οι μεγάλοι φιλόσοφοι, ο Σπένσερ και ο Δαρβίνος, που απέδειξαν πόσον απάνθρωπα είναι τα λεγόμενα φιλανθρωπικά καταστήματα, τα άσυλα των ανιάτων, τα γηροκομεία και τα λεπροκομεία. Εσημάδεψα εις τα βιβλία των τα μέρη όπου το λέγουν, και τα δείχνω εις όσους έχουν την αδιακρίσιαν να μου ζητούν χρήματα, διά να εμποδίσουν ν' αποθάνουν με την ησυχίαν των δυστυχισμένα πλάσματα, που θα ήτο δι' αυτά ο θάνατος ευεργεσία. [...]

Ερώτηση:

B1. α) «Ο μονόλογος “ευαισθήτου” είναι στην πραγματικότητα ένας μονόλογος αναισθήτου». Να δικαιολογήσετε αυτή τη θέση με αναφορά στο περιεχόμενο και στο ύφος του πιο πάνω αποσπάσματος.

(μονάδες 6)

β) Να κρίνετε αν μπορούμε να χαρακτηρίσουμε αυτό το κείμενο ρεαλιστικό. Δικαιολογήστε με αναφορά σε δύο γνωρίσματα του ρεαλισμού και σε συγκεκριμένα στοιχεία του αποσπάσματος, στα οποία εντοπίζονται αυτά τα γνωρίσματα.

(μονάδες 6)

II. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΜΕ ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

B. Μιχαηλίδης, *Η 9η Ιουλίου του 1821 εν Λευκωσία (Κύπρου)* – Δ. Σολωμός, *Ελεύθεροι πολιορκημένοι, «Σχεδιάσμα Γ' [6]: Ο Πειρασμός»*

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

B. Μιχαηλίδης, *Η 9η Ιουλίου του 1821 εν Λευκωσία (Κύπρου)*

Μιαν νύχταν, νύχταν σιανήν, τζαιρόν Δευτερογιούννην,
νύχταν Παραδ̄σευκόνουχταν, που τ' άστρα μιλιούνια
ελάμπασιν 'πού πανωθκίόν τζι εν εύρισκες ρουθούνιν
μέσα στις Χώρας τα στενά, στις Χώρας τα καντούνια·
σιανεμιά, δεν άκουες δεντρούδιν να ταράξει 15
μήτε του δ̄ύλλου λάξιμον μέ πετεινόν να κράξει·
ήτουν μια νύχτα μουλλωτή, μια νύχτα μουρρωμένη,
που θάρρειες πως χώννεται 'πού του Θεού την κρίσην·
σε τέθκοιαν νύχταν σιανήν οι Τούρτζοι βαδωμένοι
μες στο Σαράγιον είχασιν μιάλον μετζιλίσιν. 20

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Δ. Σολωμός, «Σχεδιάσμα Γ':6»

[Ο πειρασμός]

Αλλά στις λίμνης το νερό, π' ακίνητό 'ναι κι άσπρο,
Ακίνητ' όπου κι αν ιδείς, και κάτασπρ' ως τον πάτο,
Με μικρόν ίσκιον άγνωρον έπαιξ' η πεταλούδα,
Που 'χ' ευωδίσει τς ύπνους της μέσα στον άγριο κρίνο.
Αλαφροϊσκιωτε καλέ, γιά πες απόψε τι 'δες· 15
Νύχτα γιομάτη θαύματα, νύχτα σπαρμένη μάγια!
Χωρίς ποσώς γης, ουρανός και θάλασσα να πνένε,
Ουδ' όσο κάν' η μέλισσα κοντά στο λουλουδάκι,
Γύρου σε κάτι ατάραχο π' ασπρίζει μες στη λίμνη,
Μονάχο ανακατώθηκε το στρογγυλό φεγγάρι, 20
Κι όμορφη βγαίνει κορασιά ντυμένη με το φως του.

Ερώτηση:

B2. Να αναλύσετε πώς περιγράφεται η νύχτα σε κάθε ένα από τα δύο κείμενα και να εξηγήσετε πώς διαφοροποιείται η ανθρώπινη παρουσία σε κάθε ένα από αυτά.

(μονάδες 10)

Σημείωση: Για την ερώτηση B3 στο εξεταστικό δοκίμιο κεντρικών εξετάσεων Α΄ Τετραμήνου, βλ. Δομή του κεντρικού εξεταστικού δοκιμίου Α΄ Τετραμήνου: <http://logom.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/axiologisi>

III. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

Να απαντήσετε σε μία από τις δύο ερωτήσεις, ανάλογα με το λογοτεχνικό βιβλίο που έχετε διδαχθεί.

Ερώτηση Α΄: *Ιωάννης Κονδυλάκης, Όταν ήμουν δάσκαλος και άλλα διηγήματα*

[...]Τα μαθήματα ήρχισαν με μίαν προσλαλιάν προς τους μαθητάς, εις την οποίαν είπα τα εξής περίπου:

«Δεν είμαι από τους δασκάλους τους οποίους εγνωρίσατε μέχρι τούδε. Θέλω να γίνω φίλος σας, και όχι τύραννος, να σας φανώ ωφέλιμος και όχι να σας κάμω δειλούς και ταπεινούς· να με σέβεσθε και να με αγαπάτε και όχι να με τρέμετε. Μερικοί από σας άλλως τε κοντεύει να έχετε την ηλικίαν μου. Έως χθες ήμουν κι εγώ μαθητής και δεν επιθυμώ να με μισήσετε, όπως εμίσησα εγώ μερικούς από τους δασκάλους μου. Δεν θ' απαιτώ να μαθαίνετε μεγάλα πράγματα, τα οποία να μη σας αφήνουν καιρόν να παίζετε, ως απαιτεί η ηλικία σας. Αλλά τα ολίγα αυτά εννοώ να τα μαθαίνετε καλά. Φρονώ ότι με το γλυκύ θα κάμωμεν καλύτερα την εργασίαν μας, ενώ οι άλλοι δάσκαλοι νομίζουν απαραίτητον το ξύλον και τας ύβρεις. Σας παρακαλώ, μη με αναγκάσετε να πιστεύσω ότι έχω άδικον και ότι έχουν δίκαιον οι άλλοι δάσκαλοι».

Οι μαθηταί μου ήκουσαν τους λόγους μου με έκπληξιν, ήτις επί τέλους μετεβλήθη εις ακτινοβόλημα χαράς.

–Λοιπόν, είσθε σύμφωνοι; τους ηρώτησα.

–Σύμφωνοι, απάντησαν.

Και ετήρησαν την υπόσχεσίν των, όπως ετήρησα κι εγώ την ιδικήν μου.[...]

[...] Φαίνεται όμως ότι η ηθοποιία μου δεν κατώρθωνε να κρύπτει τελείως την αδυναμίαν μου εις την οξυδέρκειαν του Μανούσου. Εις τούτο άλλως συνετέλουν και αι σπερμολογίαι του καλού μου συναδέλφου, αίτινες, αν δεν επιστεύθησαν, αφήκαν όμως υπονοίας. Και μου εφάνη ότι ο Μανούσος δεν μου εδείκνυεν από τινος όλον τον σεβασμόν, ότι ήρχισε να γίνεται αλαζών, μαντεύσας ίσως ότι είχε την ανάγκην του ο διδάσκαλος. Ο κίνδυνος δεν ήτο μικρός· και έπρεπε να παταχθεί ταχέως το κακόν πριν ή γενικευθεί και

μετατραπεί εις ανταρσίαν. Έπρεπε να του πάρω τον αέρα, δια να μη μου τον πάρει αυτός. Και μίαν ημέραν, ενώ διήρχετο πλησίον μου και μου εφάνη ότι δεν μ' εχαιρέτησεν ή ότι μ' εχαιρέτησεν αμελώς, τον εσταμάτησα και με οργήν τού είπα:

–Γιατί δεν χαιρετάς, ε; Γιατί δεν χαιρετάς;

–Εχαιρέτησα, δάσκαλε, απήντησεν ωχριάσας.

–Τόσον καλά εχαιρέτησες ώστε δεν σε είδα. Αλλ' εγώ δεν ανέχομαι αυθαδείας. Τας κόβω μία και καλή.

Και συγχρόνως με την τελευταίαν λέξιν επλατάγισαν δύο ραπίσματα εις τα μάγουλά του.

–Τι νόμισες; Είσαι ο πρώτος στα μαθήματα, αλλ' οφείλεις να είσαι και ο πρώτος εις την συμπεριφοράν... Πήγαινε και άλλη φορά να είσαι προσεκτικώτερος!

Και απομακρυνόμενος είπα μονολογών:

–Και να μου μαθαίνεις καλά το μάθημα.[...]

Ιωάννης Κονδυλάκης, *Όταν ήμουν δάσκαλος και δάσκαλος και άλλα διηγήματα*, Θεσσαλονίκη, Μαλλιάρης Παιδεία, 2017, σσ. 37-38, 58-59.

B3(1)

Να εντοπίσετε στα πιο πάνω αποσπάσματα δύο διαφορετικές παιδαγωγικές αρχές που χρησιμοποιούσε ο δάσκαλος και να τις παρουσιάσετε με δικά σας λόγια.

(μονάδες 8)

ή

Ερώτηση Β': Ανδρέας Καρκαβίτσας, Λόγια της πλώρης

Η καπετάνισσα

[...] Εκείνη την ώρα ακούω τον καπετάνιο, με φωνή πειστωμένη, να κράζει κοντά του το μικρό ναυτόπουλο. Απελπίστηκε από τον άνεμο και σκέφτηκε του Επιτάφιου το κερί. Σε κείνο δεν αντιστέκεται η καταχνιά ούτε στιγμή. Το ναυτόπουλο ήταν ο μικρότερος κι ο αθώτερος μέσα στη γολέτα. Νίφτηκε αμέσως, φόρεσε τα γιορτινά του, έβαλε το κερί μ' ευλάβεια σ' ένα κουτάκι, το άναψε και το απίθωσε με μια κλωστή κάτω στα νερά.

–Λύτρωσέ μας, Χριστέ, όπως λύτρωσες τον κόσμο!

Στη στιγμή –τ' ορκίζομαι– στη στιγμή έρχετ' ένα φύλλο και σαρώνει από τη γολέτα την αντάρα. Την κουρέλιασε, την έσπρωξε στις σκοτεινές σπηλιές σαν κατάδικο. Ο ήλιος χρύσωσε τώρα τα σίδερα, διαμαντοστόλισε τα σχοινιά, βερνίκωσε το μπαστούνι, τα κατάρτια, τις σταύρωσες· έδειξε νοτισμένα ξύλα

και πανιά. Αλί! Έδειξε κι ένα αντρόγυνο που γλυκοφιλιόταν δίπλα στον αργάτη.

Δεν πρόφτασα να καλοκοιτάξω, κι ακούω πίσω μου τέτοιο βόγγο, που νόμισα πως το στοιχειό της θάλασσας χύθηκε να μας καταπιεί. Δεν ήταν το στοιχειό· ήταν ο καπετάν-Παλούμπας· έτρεξε από το κάσαρο κακό δρολάπι απάνω τους. Εκείνοι, καθώς άκουσαν το βόγγο του, κατάλαβαν πως τα μεταξοσέντονα τούς πρόδωσαν. Τινάχτηκαν ντροπιασμένοι.

–Έλα! φωνάζει ο γραμματικός. Έλα μαζί μου!

Και με το λόγο πηδά στη θάλασσα. Έκαμε να ακολουθήσει το Λενιώ. Αλλά μόλις αντίκρισε το κύμα, πισωπάτησε ολότρεμη. Πλάκωσε τότε ο καπετάν Παλούμπας κι άπλωσε τα χοντρόχερά του στα χρυσά μαλλιά. Δεν πρόφτασε. Βρόντος ακούστηκε και τινάχτηκαν ξύλα κι άνθρωποι στη θάλασσα. Το Αράπικο, τρέχοντας να κερδίσει το δρόμο του, ήρθε σωτήρας της λυγερής και σκόρπισε πανιά-μαδέρια την «Κυραδέσποινα». Τι απόγινε ο γραμματικός; Πώς σώθηκε η ερωταριά; Δεν ξέρω τίποτα. Μπορεί να χαίρωνται κάπου τη ζωή, όπως την ονειρεύτηκε ο καπετάν Παλούμπας. Εκείνον όμως τον είδα σακατεμένο, άγριο, μελαγχολικό στο περιγιάλι. Τίποτα πια δεν έβρισκε κανείς να του παινέψει.

Πάει κ' η καλή καρδιά, πάει κ' η γλήγορη γολέτα, πάει κ' η όμορφη γυναίκα του!

(Ανδρέας Καρκαβίτσας, *Λόγια της πλώρης*, Θεσσαλονίκη, Μαλλιάρης Παιδεία, 2017, σσ. 134-135)

B3(2).

Να σχολιάσετε τη στάση της νιόπαντρης γυναίκας στην τελευταία παράγραφο του διηγήματος, αφού αναφερθείτε με συντομία στη στάση της ίδιας απέναντι στον σύζυγό της, όπως διαγράφεται σε ολόκληρο το διήγημα.

(μονάδες 8)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ